

Danish University Colleges

Kloge hoveder og kloge hænder

Kirkegaard, Preben Olund

Published in:
Nordjyske Stifstidende

Publication date:
2018

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):

Kirkegaard, P. O. (2018). Kluge hoveder og kloge hænder. *Nordjyske Stifstidende*, 8. [Sektion 2].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Download policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Kloge hoveder og kloge hænder

Kort før sommerferien vedtog et bredt flertal af Folketingets partier en ny politisk aftale. Aftalen skal styrke de praktiske og musiske fag i de ældste klasser i folkeskolen. Kluge hoveder og kloge hænder skal styrkes. Kluge hoveder og kloge hænder skal gavne hinanden. Praksis og faglighed er ikke hinandens modsætninger. Det skal være mere spændende at gå i skole for alle elever. Den nye tilgang omtales som praksisfaglighed. Det dækker over at kunne gøre noget i praksis med solid faglig viden. Uden solid faglig viden lykkedes tingene ikke i praksis. Praksisfaglighed er at forstå og afprøve noget i virkeligheden. Det er forudsætningen for dybdelæring. Internationalt ser det ud til, at dybdelæring kommer til at spille en væsentlig rolle for fremtidens uddannelsessystem. Men er vi egentlig klar over, hvad praksisfaglighed og dybdelæring betyder? Dybdelæring giver eleverne bedre indsigt i, hvordan det lærte kan anvendes i praksis. Det eleverne har lært skal kunne anvendes i praksis. Praksisfaglighed forbinder kloge hoveder med kloge hænder ved at udvikle elevernes gradvise forståelse af begreber med en praktisk anvendelighed.

For at forstå hvad dybdelæring er anvendes ofte begrebet overfladelæring som en modpol. Overfladelæring er defineret som læring af ren faktaviden. Faktaviden er at kunne opremse viden uden egentlig at have forståelse for, hvad denne viden egentlig kan anvendes til. Når overfladelæring og dybdelæring forekommer som to vigtige og modsatrettede begreber, er det nødvendigt at gå tættere på begrebet praksisfaglig dybdelæring. Praksisfaglig dybdelæring kan være virkelig effektiv til at skabe varige forandringer hos eleverne. At gøre og lære i samme proces er ikke modsætninger.

Der er tre former for praksisfaglig dybdelæring, der kan sikre en tæt sammenhæng mellem de kloge hoveder og de kloge hænder:

1. **Kreativitet.** Finde en ny løsning på et problem. Kreativitet drejer sig om at tænke eller resonere sig frem til noget nyt eller kunne kombinere viden og erfaringer på en ny måde, der udfordrer etablerede sandheder. Kreativitet kan udvikles ved at eleverne får mulighed for en praksisfaglighed på tre niveauer 1) At kunne skabe. 2) At kunne opdage. 3) At kunne opfinde.
2. **Overføring af læring.** Kunne tilpasse handlinger til ukendte situationer i en praksis. Viden og færdigheder må anvendes i andre sammenhænge, end den de er lært i. Når viden skal anvendes i praksis, er det forberedelse til læring. Det lærte skal tilpasses den nye situation. Overføring til praksis og anvendelse i

praksis er derfor en grundlæggende del af det at tilegne sig nye færdigheder og viden.

3. **Ændring af antagelser.** Forandre forståelse af virkeligheden. Der er stor forskel på at have en teoretisk viden, der beskriver, hvad der skal gøres for at udføre en handling fejlfrit, - og det at have en praktisk viden, der skal til for at kunne gøre tingene i praksis. Når vi skal løse et kendt problem i en ukendt praksis, og ikke er i stand til at overføre den tidligere viden til den nye situation, er vi nødt til at ændre på, hvordan der så skal handles. For at illustrere denne vigtige pointe skal man forestille sig, at man står overfor en opgave, man har et godt kendskab til; men er i en ukendt situation. Når man har bemærket situationen og erkendt det problem, der skal løses, vil man almindeligvis teste de måder, der tidligere har fungeret i lignende situationer. Måske er der ikke et tilfredsstillende resultat ved første forsøg; men efter nogle forsøg er man klar til at overføre læringen. Fx kan det være at man skal udføre en kendt opgave i en virkelig ukendt praksis. Jo flere gange man bliver tvunget til at teste sine generelle måder at lykkes på, i en praktisk virkelighed, jo dybere ned i elevernes forståelse griber overføringen af læring ind.

Den politiske aftale om praksisfaglighed kan, hvis den gribes rigtig an, gøre flere elever til eksperter. Eksperter har ifølge international forskning både en praktisk og teoretisk viden. Ingen vil dog kunne opnå ekspertise inden for sit felt uden 10 til 15 tusinde timers øvelse. Det svarer til 4 timer om dagen, hver eneste dag i 10 år.

Docent Ph.D. Preben Olund Kirkegaard. UCN. Mail pok@ucn.dk

